

ภาคนิพนธ์

เรื่อง

วิเคราะห์ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจในประเทศจีน

โดย

นางสาวกัญญา ชัดตะวงษ์

05550731

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ่ออัน

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

เอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

หัวข้อบทความวิจัย	การวิเคราะห์ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจจีน
ชื่อนักศึกษา	นางสาวอภิญา ชัดตะวงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ๋อัน
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ แนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุ รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1987-2016 จากเว็บไซต์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปีค.ศ. 1987-2016 ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยปีค.ศ. 1987 มีผู้สูงอายุ ถึง 5.4 % ของประชากรทั้งหมด จนกระทั่งปีค.ศ. 2014 ประชากรผู้สูงอายุสูงถึง 9.7 % ของประชากรทั้งหมด เนื่องมาจากประชากรมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยมีอายุ 65 หรือ 65 ปีขึ้นไป คาดว่าในปีค.ศ. 2020 ประชากรผู้สูงอายุจะมีถึง 12 % ของประชากรทั้งหมด ทำให้เกิดผลกระทบ ดังนี้

- 1.) เนื่องจากประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนมาก จึงทำให้รายได้ประชาชาติ (GNP) น้อยลง
- 2.) รัฐบาลต้องเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ เช่น เบี้ยเลี้ยง ค่ารักษาโรค สวัสดิการชดเชยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ

โครงการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการวางนโยบายสำหรับโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ่ออัน อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย ซึ่งท่านได้ให้ความกรุณาตลอดเวลาในการให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะ ข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย และการวิเคราะห์บทความวิจัยอย่างยิ่ง รวมทั้งช่วยตรวจทาน แก้ไขปัญหาในส่วนที่มีข้อบกพร่องจนลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อภิเศก ปั้นสุวรรณ ที่ได้แนะนำแนวทางในการทำบทความวิจัย และการติดต่อสื่อสารหรือนัดหมายกับผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่เราทำวิจัย

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ซึ่งคอยให้คำแนะนำ เอาใจใส่ให้กำลังใจ ตลอดจนคอยช่วยเหลือในหลายๆด้าน จนสามารถสำเร็จการศึกษาไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค – จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญกราฟ.....	ช

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์.....	4

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายของคำว่าผู้สูงอายุ.....	5
2.2 รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร.....	8
2.3 แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุในประเทศ.....	10
2.4 พลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ.....	11

2.5 วิเคราะห์นโยบายแผนการพัฒนาประเทศในการแก้ปัญหาผู้สูงอายุ....	13
3. วิธีการศึกษาและดำเนินงาน	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	16
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	16
การจัดทำแหล่งข้อมูล.....	17
วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	17
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา.....	18
4. วิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	19
4.2 การวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	26
4.3 การศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	27
5. สรุปผลการศึกษา	
5.1 สรุปผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.....	29
5.2 สรุปผลการวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	30

5.3 สรุปผลการศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ

สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	31
สรุป.....	32
ปัญหาที่พบในการทำวิจัย.....	32
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	32

บรรณานุกรม

ประวัติผู้ศึกษา

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปีค.ศ. 2004 – 2016.....	19
2 แสดงอัตราการเกิด การตาย และอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ.....	22
3 แสดงจำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ.....	23
4 แสดงผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน.....	27

สารบัญกราฟ

กราฟที่ หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ ปีค.ศ. 2014.....	25
2	แสดงแนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีน ช่วงปีค.ศ. 2010 – 2020.....	26
3	แสดงแนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีน ช่วงปีค.ศ. 2010 – 2050.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันจำนวนประชากรโลกมีมากกว่า 7,000 ล้านคนตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการวางแผนด้านโครงสร้างประชากร การวางแผนครอบครัวที่ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสำหรับบางประเทศที่ยังมีอัตราการเกิดสูง การสำรวจมะโนประชากรเป็นเครื่องมือสำคัญของแต่ละประเทศที่จะได้ทราบจำนวนประชากรที่มีอยู่ภายในประเทศ สามารถเป็นแนวทางให้รัฐบาลวางแผนพัฒนาประเทศในแต่ละด้านได้ดี ไม่ว่าจะเป็นจำนวนคนเกิด จำนวนคนตาย หรือจำนวนคนย้ายถิ่น ล้วนมีความสำคัญต่อนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของแต่ละประเทศ (ลักนา วัฒนะชีวะกุล, 2554: 3-9) ในทางด้านเศรษฐกิจถือว่าแรงงานของบุคคลเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในองค์ประกอบของการผลิต คือ ที่ดิน แรงงาน ทุน แต่ประชากรไม่เพียงสำคัญในฐานะแรงงานเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทในการกำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของอุตสาหกรรมประเภทต่างๆด้วยในฐานะผู้บริโภค ดังนั้นประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่งในทางเศรษฐกิจจึงต้องมีจำนวนประชากรมากพอสมควร (ศักดิ์ ผาสุกนิรันต์, 2516: 1-2)

ภูมิภาคต่างๆทั่วโลกได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างประชากรอย่างมาก เนื่องจากความกังวลในอดีตเมื่อเวลา 40 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลเกรงว่าประชากรจะล้นโลก จึงมีการรณรงค์กันอย่างกว้างขวางผ่านนโยบายการวางแผนครอบครัวเพื่อให้ประชากรมีบุตรน้อยลง (บุญเลิศ เลี้ยวประไพ, 2557: 4) จนทำให้ภูมิภาคยุโรปเกิดการเปลี่ยนแปลง ทางโครงสร้างประชากร ในเรื่องของการเข้าสู่ "สังคมผู้สูงอายุ" มากที่สุดในโลก โดยเฉพาะประเทศอิตาลีที่มีอัตราการเกิดต่อประชากร 1,000 คน และมีอัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน ซึ่งเป็นอัตราค่อนข้างต่ำแต่มีอายุขัยเฉลี่ยค่อนข้างสูง ในภูมิภาคเอเชียประชากรวัยชราในปีค.ศ. 1994 มีประมาณ 9% พอในปีค.ศ. 2014 เพิ่มขึ้นมาถึง 12% (Chou Yue, 2557: 31-33) โดยประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก เทียบเท่ากับประเทศอิตาลี ซึ่งมีสัดส่วนที่มากถึงร้อยละ 25 ของประชากรทั้งประเทศ (วิไลพร สุตันไชยชนนท์, เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.dentistry.kku.ac.th>)

ณ วันนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลกโดย (วิทยากร เชียงกูล, 2547: 15) กล่าวคือ มีประชากร 1.3 พันล้านคน หรือ 1 ใน 5 ของประชากรโลก ซึ่งในช่วงปลายศตวรรษที่ 5 ถึงต้นศตวรรษที่ 6 ประชากรได้เพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก จนทำให้ในปีค.ศ. 1982 รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนภายใต้การควบคุมของเติ้ง เสี่ยวผิง (Deng Xiaoping) ได้กำหนดนโยบายลูกคนเดียวขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของประชากรศาสตร์ และความเป็นอยู่ของชาวจีน (ไพโรจิต วิบูลย์ธนสาร , 2555: 11-12) ทำให้ปัจจุบันนี้สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ประสบกับปัญหาโครงสร้างประชากรของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน ส่งผลให้โครงสร้างเด็กแรกเกิดลดลง และประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนขึ้น สามารถวิเคราะห์ได้จาก (สถิติประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน , เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn>) ได้ให้ข้อมูลว่า

จากผลการสำรวจของสำมะโนครัวเรือนของประชากรจีน เป็นครั้งที่ 10 ณ วันที่ 30 เดือนพฤศจิกายน ปี 2013 มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุในแต่ละปีหลายเท่าตัว ในปีค.ศ. 2000 มีประชากรผู้สูงอายุ 6.96 เปอร์เซ็นต์ของประชากรจีน ต่อมาในปีค.ศ. 2010 ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นถึง 8.87 เปอร์เซ็นต์ของประชากรจีน ในขณะที่อัตราการเกิดลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปีค.ศ. 2000 มีประชากรเด็ก 22.89 เปอร์เซ็นต์ของประชากรจีน ต่อมาในปีค.ศ. 2010 ประชากรเด็กลดลงถึง 16.60 เปอร์เซ็นต์ของประชากรจีน โดยประชากรภายในประเทศมีอายุขัยที่ยืนยาวขึ้น ในช่วงแรกเพศชายจะมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง แต่พอถึงช่วงอายุ 65 ปีขึ้นไปเพศหญิงจะมีจำนวนมากกว่าเนื่องจากอายุขัยเฉลี่ยของเพศหญิงยืนยาวกว่าเพศชายในการสำรวจสำมะโนครัวเรือนของประชากรจีนครั้งที่ 9 มีค่าเฉลี่ยของอายุขัยอยู่ที่ 74.83 ปีของประชากรจีน (สถิติประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน , เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn>) ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าประชากรมีอายุขัยเฉลี่ยที่ยืนยาวขึ้น

การเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้มาก กล่าวคือโครงสร้างประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนทางรัฐบาลมีการสำรวจสำมะโนครัวเรือนของประชากรจีน เป็นครั้งที่ 10 กล่าวได้ว่า (สถิติประชาชนแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน , เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn>) ผลการสำรวจในแต่ละปีมีปัญหาที่เกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป คือ ปัญหาในเรื่องการเกิดของประชากรที่มีจำนวนมากเกินไป ความไม่สมดุลระหว่างเพศชายและเพศหญิง และปัญหาผู้สูงอายุเริ่มมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก การอพยพแรงงาน จนทำให้ปัญหาด้านประชากร

มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศจีน (วิทยากร เชียงกุล , 2547: 15-18) ดังนั้น รัฐบาลจีนจึงให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และได้ควบคุมดูแลปัญหาเหล่านี้มาโดยตลอด สังเกตได้จากในแต่ละปีจะมีการวางนโยบายของทางการจีนมาแก้ปัญหาประชากรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และปัญหาที่พบคือ ประชากรวัยแรงงานขาดแคลน รัฐบาลจีนดำเนินการเรื่องให้เบียดเบียนแก่ผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น เกิดสถานเลี้ยงคนชรามากขึ้น และการปิดตัวลงของโรงเรียนอนุบาล เป็นตัวชี้วัดว่าปัญหาของประชากรจีนเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่ง สำหรับในประเทศไทยโครงสร้างประชากรมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นจากเดิมมีลูกหลายคนแต่ปัจจุบันมีเพียง แค่ 1 ถึง 2 คนเท่านั้น จำนวนสตรีที่มีสถานะโสดมากขึ้นเนื่องจากการได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ผู้หญิงมีความทัดเทียมทางสังคมมากขึ้น (ลักณา วัฒนะชีวะกุล, 2554: 34) และทางกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไทยกล่าวว่า ได้เปิดเผยข้อมูลให้กับประชาชนได้ทราบ ว่า (กระทรวงสาธารณสุข , เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>) ผู้สูงอายุในไทยเพิ่มขึ้นถึงปีละ 5 แสนกว่าคน คาดว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า สังคมไทยนั้นก็จะพบปัญหาเช่นเดียวกันกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ดังนั้นเพื่อการศึกษาโครงสร้างประชากรวัยชราซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากมีปัญหาเรื่องผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และช่วงปีค.ศ. 1982 ทางรัฐบาลจีนได้มีการวางนโยบายเรื่องลูกคนเดียวซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่ทำให้ประชากรวัยแรงงานนั้นขาดแคลนผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาเรื่อง “ ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุที่มีต่อเศรษฐกิจจีน” เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างประชากรที่เป็นปัจจัยให้เกิดประชากรผู้สูงอายุ และปัจจัยที่ทำให้ประชากรผู้สูงอายุมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนอย่างลึกซึ้งและชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปเป็นแนวทางการประกอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ และการวางนโยบายสำหรับโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุดประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะ โครงสร้างประชากรชาวจีนในประเทศจีนพิจารณาข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 1987 จนถึงปี ค.ศ. 2016
2. ศึกษาเฉพาะแนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศจีนพิจารณาข้อมูลในช่วงปี ค.ศ. 2010 จนถึงปี ค.ศ. 2014
3. ศึกษาเฉพาะปัจจัยที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงโครงสร้างประชากรจีน
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุ
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศจีน
4. ทำให้สามารถวางแผนการพัฒนาโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์

1. ประชากรผู้สูงอายุ คือประชากรสูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป อาจเรียกได้ว่าเป็นผู้อาวุโส เนื่องจากมีการผ่านเรื่องราวต่าง ๆ มาก่อน เป็นผู้ที่มีความนับน่าถือตา
2. สังคมผู้สูงอายุ คือสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปี ขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการนำเสนอกรอบความคิดที่ใช้วิจัยประกอบด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุทั่วไปที่เป็นปัญหาในปัจจุบันนี้ เพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้นและสามารถนำปัญหาเหล่านี้เป็นแนวทางแก้ไขด้านเศรษฐกิจภายในประเทศหรือสามารถวางนโยบายตามแผนพัฒนาของประเทศที่เกิดปัญหานี้ได้ จึงทำการศึกษาและสามารถแบ่งได้ตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของคำว่าผู้สูงอายุ
2. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร
3. แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุในประเทศ
4. ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ
5. วิเคราะห์นโยบายแผนการพัฒนาประเทศในการแก้ปัญหาผู้สูงอายุ

1. ความหมายของคำว่าผู้สูงอายุ

Glascok และFeinman ได้ทำการศึกษาวิธีการให้คำนิยามผู้สูงอายุในสังคมเกษตรกรรม 60 ทั่วโลก ทำให้พวกเขาได้ข้อสรุปว่า หลักเกณฑ์พื้นฐานที่ถูกนำมาใช้สร้างนิยามผู้สูงอายุในสังคมที่สุ่มมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาไม่ได้แตกต่างกัน ส่วนใหญ่อ้างอิงอยู่กับหลักเกณฑ์ 3 เรื่องหลัก ๆ ได้แก่

- 1.1. ใช้เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมของบุคคล เช่น การได้เป็นปู่ย่าตายาย การไม่มีหรือการลดบทบาทด้านเศรษฐกิจลง และการเปลี่ยนสถานะเป็นผู้รับสวัสดิการที่รัฐจัดให้
- 1.2. ใช้วิธีการนับจำนวนอายุบุคคลตามปฏิทิน
- 1.3. ใช้เกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายจากวัยหนุ่มสาวสู่ร่างที่ชราภาพ นอกจากนี้พวกเขายังพบว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพของร่างกาย ไม่ใช่เกณฑ์สำคัญที่สุดที่สังคมเหล่านั้นใช้นิยามผู้สูงอายุ (Glascok และFeinman, 1981: 13-32)

นภาพร ชโยวรรณ และคณะ ได้ให้ความหมายผู้สูงอายุไว้ว่าเป็นประชากรที่มีอายุ 60 ปีและมากกว่า ซึ่งคำนิยามนี้เป็นการนิยามโดยผลการหรือตามอำเภอใจและใช้ตามความสะดวกเป็นเกณฑ์ เนื่องจากในประเทศไทยประชากรที่มีอายุ 60 ปีนั้น เป็นอายุที่เกษียณสำหรับข้าราชการ และอายุครบ

5 รอบ เริ่มต้นรอบที่ 6 เป็นอายุที่เริ่มเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ ทำให้มีความเห็นทั่วไปว่าการเป็นผู้สูงอายุเริ่มที่อายุ 60 ปี (นภาพร ชโยวรรณ และคณะ, 2533: 1-6)

ราชกิจจานุเบกษาของประเทศไทย ได้ให้ความหมาย ผู้สูงอายุไว้ว่า จากมาตรา 3 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ เมื่อมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์สามารถเกษียณได้ (ราชกิจจานุเบกษาประเทศไทย, 2546: เล่มที่ 120 ตอนที่ 130ก)

ราชกิจจานุเบกษาของประเทศไทย ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 (ราชกิจจานุเบกษาประเทศไทย, 2549: เล่มที่ 120 ตอนที่ 24)

ปราโมทย์ ประสาทกุล และปัทมา ว่าพัฒนางศ์ ได้กล่าวไว้ว่าการมีอายุสูงขึ้นของประชากรไทยเป็นปรากฏการณ์ใหม่ ซึ่งเพิ่งจะเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ชาติไทยไม่นานมานี้เอง ดังนั้นเราจึงควรให้ความสำคัญกับการให้คำนิยามของผู้สูงอายุคือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีชีวิตอยู่มานานถึง 60 ปี แล้วถูกจัดว่าเป็นผู้สูงอายุ เท่ากับเป็นการนิยามผู้สูงอายุตามจำนวนปฏิทินที่บุคคลได้มีชีวิตอยู่มาแล้ว ปัจจุบัน มีมุมมองการนิยามผู้สูงอายุในอีกด้านหนึ่ง คือ แทนที่จะนิยามผู้สูงอายุตามจำนวนปฏิทินที่บุคคลมีชีวิตอยู่มาแล้ว กลับให้ดูจำนวนปีที่คาดว่าบุคคลจะมีชีวิตอยู่ต่อไปข้างหน้า เนื่องจากประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ยืนยาวขึ้น และมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น ความแก่ชราของคนได้เกิดขึ้นช้าลงกว่าในอดีต ทุกวันนี้คนที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ยังน่าจะเรียกว่าอยู่ใน "วัยกลางคน" ในขณะที่เมื่อ 100 ปีก่อนต้องเรียกว่าผู้สูงอายุหรือคนชราอย่างเต็มตัวแล้ว ในประเทศไทยใช้เกณฑ์ 60 ปี น่าจะไม่เหมาะสมกับสถานการณ์เสียแล้ว เพราะในบางประเทศมีการเปลี่ยนแปลงคำนิยามใหม่แล้วโดยนิยามผู้สูงอายุจาก 60 ปีขึ้นไป เป็น 65 ปีขึ้นไป เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของนานาประเทศแล้วจะทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุตามนิยามที่ใช้กันอยู่เป็นสากล คือผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป มีถึงร้อยละ 7 เรียกได้ว่าสังคมนั้นเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงวัยแล้ว (ปราโมทย์ ประสาทกุล และปัทมา ว่าพัฒนางศ์, 2553: 17-18)

สุชาติ ทวีสิทธิ์ และสวรัช บุญขมานนท์ ได้นิยาม ศัพท์ไว้ว่า บ่อยครั้งที่คำว่า "ผู้สูงอายุ" ในภาษาไทย ถูกใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า "อาวุโส" (Elderhood) เพราะวัยวุฒิที่มี หมายความว่าผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีอายุตามจำนวนปีปฏิทินสูงกว่าคนรุ่นอื่นที่มีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ความ

อาวุโสไม่ได้เกี่ยวข้องกับพันธุกรรมกับปฏิทินที่คนๆ หนึ่งที่มีชีวิตอยู่แล้ว แต่กลับเกี่ยวข้องกับการที่คนๆ หนึ่งได้ผ่านพิธีกรรมบางอย่างมา ดังนั้นคนที่มีอายุแค่ 30 ปีต้นๆ ที่ผ่านพิธีกรรมที่ว่า อาจจะถูกเปลี่ยนสถานะเป็นผู้อาวุโส ในขณะที่คนที่ไม่ได้ผ่านพิธีกรรมดังกล่าวมา ถึงแม้ว่าจะมีอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป ก็ไม่ได้อยู่ในสถานะเป็นผู้อาวุโสแต่อย่างใด (สุชาติ ทวีสิทธิ์ และสวรัย บุญฆมานนท์, 2553: 2)

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้นิยามว่า ผู้สูงอายุ (Older Person) หมายถึง ประชากรทั้งเพศชาย และเพศหญิงที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป สามารถแบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มี ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปีมากกว่าร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ระดับที่ 2 สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มี ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์

ระดับที่ 3 สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged Society) หมายถึง สังคมหรือประเทศที่มี ประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า ร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ แสดงว่าประเทศนั้นเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่

ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติ คาดการณ์ว่าในช่วงปี 2001-2100 เป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ โลก กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งแต่ละประเทศจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแตกต่างกัน ไปตามสภาพแวดล้อม ของแต่ละประเทศ เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางด้าน การแพทย์ การโภชนาการ ทางอาหาร (องค์การสหประชาชาติ United Nations: UN, เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-01.html>)

2. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร

กองทุนประชากรแห่งประชาชาติ (United Nations Population Fund) ได้กล่าวไว้ว่าในขณะที่ประชากรโลกมีจำนวนทั้งหมด 7.224 พันล้านคน ประเทศจีนมีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลกคือ 1.39 พันล้านคน รองลงมาคือประเทศอินเดีย มีประชากรจำนวน 1.28 พันล้านคน แม้จะคาดการณ์ได้ว่าจำนวนประชากรของประเทศจีนจะมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรที่ค่อนข้างมาก เนื่องจากจะมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงปี เพศ และวัย ที่ มีความแตกต่างกันมาก โดยมาจากนโยบายของรัฐบาลจีนที่มีการควบคุมประชากรวัยเด็กแรกเกิดเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพ จึงได้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังนี้

2.1. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านอายุ

2.2. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านการกระจายตัวทาง

ภูมิศาสตร์

2.3. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านคุณภาพชีวิตของประชากร

2.1. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านอายุ

แม้จะคาดการณ์ได้ว่าจำนวนประชากรของประเทศไทยจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในอีกสองทศวรรษหน้านี้ แต่จำนวนประชากรที่ดูเหมือนจะมีขนาดคงที่นี้ยังแฝงเร้นนัยยะของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปของประเทศ ในด้านโครงสร้างอายุของประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยที่จำนวนประชากรวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-64 ปียังคงเติบโตต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่งจากนั้นจะเริ่มลดลง โดยประชากรวัยเด็กที่มีอายุ 15-29 ปี และกลุ่มอายุแรกเกิดถึง 14 ปีกำลังเริ่มหดตัวลง ต่อด้วยการมีประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ที่เห็นได้ชัดเจนคือในช่วงปี 2543-2563 ปี ไปแล้วประชากรที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไปจะเป็นกลุ่มประชากรที่คาดว่าจะเติบโตเพิ่มจำนวนมากขึ้น และหลังจากปี พ.ศ. 2583 เป็นต้นไปนั้นจะเป็นการเพิ่มขึ้นของประชากรที่มีอายุมากกว่า 65 ปีเท่านั้น

2.2. รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์

ความเป็นเมืองของประเทศไทยกำลังขยายตัวแม้ว่าสัดส่วนของเขตเมืองในประเทศไทย (ราวร้อยละ 34) จะอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศส่วนใหญ่ที่มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกับ

ประเทศไทย การขยายตัวของความเป็นเมืองในขณะที่ขนาดของจำนวนประชากรแทบจะคงที่ไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก แสดงนัยยะของการมีจำนวนประชากรในชนบทที่ลดลง ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ เมื่อระดับการพัฒนาเศรษฐกิจได้ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นพบว่าบ่อยครั้งที่การลดลงของประชากรในชนบทและการมีถิ่นฐานเล็กกลายกลายเป็นเรื่องที่ปรับตัวได้ยากสำหรับคนในชนบท พื้นที่ชนบทบ่อยครั้งต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพที่ย้ายไปยังพื้นที่อื่นที่มีโอกาสมากขึ้น คนไทยจำนวนมากเดินทางไปทำงานต่างประเทศ และมีชาวต่างชาติจำนวนมากที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามแรงงานที่เข้ามาในประเทศไทยยังมีทักษะแรงงานต่ำและทำงานอยู่ในภาคเศรษฐกิจที่มีผลผลิตต่ำ

2.3.รูปแบบของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรด้านคุณภาพชีวิตของประชากร

ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่ทุรกันดารเสมอมา ส่งผลให้มีอัตราส่วนของแพทย์ต่อประชากร 10,000 คน ในเขตกรุงเทพมหานครสูงเป็น 10 เท่าของอัตราส่วนของแพทย์ต่อประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวางแผนกำลังคนด้านสุขภาพมีความซับซ้อนอันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของโรงพยาบาลเอกชนที่มีส่วนแบ่งตลาดการดูแลสุขภาพที่เกิดจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของรัฐบาลได้ดึงแพทย์และพยาบาลจากสถานประกอบการของรัฐในชนบทไปสู่สถานประกอบการเอกชน ปัญหาดังกล่าวยังคงจะต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องด้วยมาตรการปรับความสมดุลให้ดีขึ้นระหว่างการจัดหาบุคลากรทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับความต้องการได้รับการบริการตามภูมิภาคต่างๆของประเทศ เนื่องจากถ้าบุคลากรทางการแพทย์มีไม่เพียงพอจะทำให้ประชากรขาดการรักษาด้านสุขภาพ ส่งผลให้อัตราการเกิดไม่สามารถเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็ว และผู้ที่ดำรงชีพอยู่ในปัจจุบันได้เจ็บป่วยล้มตายไปส่งผลให้จำนวนประชากรลดลงหรือขาดช่วงอายุเหล่านั้นไป เพราะประชากรไม่ได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี และความสุขของมวลประชาชาติที่แท้จริง (กองทุนประชากรแห่งประชาชาติ United Nations Population Fund, เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก www.m-society.go.th/article_attach/13344/17423.PDF)

3. แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุในประเทศ

กุศล สุนทรธาดา กล่าวถึงประเทศไทยได้ก้าวผ่านมาสู่จุดสุดท้ายของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic Transition) กล่าวคือ มีการมีอัตราการเกิดและอัตราการตายที่ต่ำมากภายในระยะเวลา 5 ปีแล้ว การปรับเปลี่ยนนโยบายประชากรประเทศไทยที่เคยเน้นการลดอัตราการเกิดโดยการเพิ่มอัตราการคุมกำเนิดมาสู่การเพิ่มคุณภาพประชากรทั้งด้านการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะของประชากรทุกเพศทุกวัยอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันกับสถานการณ์โลก ในขณะที่เดียวกันก็น่าจะรักษาระดับภาวะเจริญพันธุ์ในระยะยาวไว้ที่ระดับทดแทนเพื่อป้องกันไม่ให้อัตราการเพิ่มของผู้สูงอายุและอัตราการลดลงของประชากรวัยแรงงานรวดเร็วเกินไป โดยการปรับรูปแบบการให้บริการการวางแผนครอบครัวให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการขยายการศึกษาภาคบังคับ การเพิ่มการผลิตบัณฑิตสาขาขาดแคลน และการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต (กุศล สุนทรธาดา, 2538: 1-14)

มัทนา พนานิรามัย ได้กล่าวไว้ว่า ผลการเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์จากอัตราที่สูง และลดลงมาจนถึงระดับค่อนข้างต่ำตลอดจนการลดลงอย่างต่อเนื่องของอัตราการตาย ทำให้ประชากรของหลายๆประเทศในโลกมีอายุเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงประชากรอย่างคาดไม่ถึงนี้เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว ในศตวรรษที่ 19 และกำลังจะเกิดขึ้นในไม่ช้า ในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งคาดการณ์ว่าการเข้าสู่ภาวะผู้สูงอายุจะรวดเร็วมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว เนื่องจากสาเหตุเกิดจากการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ และภาวะการตายนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุประชากรในประเทศทางซีกโลกตะวันตก โดยใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนผ่านจากโครงสร้างประชากรวัยเด็กสู่โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ และเข้าสู่ภาวะสูงอายุก่อนประเทศในแถบเอเชีย และแปซิฟิก ภาวะการตายที่ลดลงไม่เพียงแต่เพิ่มอายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด แต่ยังเพิ่มจำนวนปีที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่ของผู้ที่มีอายุ 60 ปี และมากกว่า (มัทนา พนานิรามัย, 2552: 19-21)

องค์กรประชากรผู้สูงอายุโลก (World Population Ageing) ได้กล่าวว่า ที่สหประชาชาติได้จัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของผู้สูงอายุในภูมิภาคต่างๆของโลกทั้งในปัจจุบัน และการคาดประมาณในอนาคต โรคที่ไม่ติดต่อซึ่งปัจจุบันเป็นสาเหตุของการตายในกลุ่มประชากรสูงอายุทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่ด้อยพัฒนา จะกลายเป็นภาระที่เพิ่มมากขึ้นของแต่ละประเทศ ความเชื่อที่ว่าโรคที่ไม่ติดต่อเป็นโรคที่เกิดกับผู้ที่ยังคงนั้น ปัจจุบันถูกลบล้างด้วยข้อมูลเกี่ยวกับอัตรา

การตาย และอัตราการชุกตัวของโรค จากการคาดประมาณใน 10-15 ปีข้างหน้า ทุกภูมิภาคของโลก รวมทั้งแอฟริกาจะเกิดโรคไม่ติดต่อหรือโรคเรื้อรัง อาทิ โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และเบาหวาน ทำให้ประชากรลดจำนวนลงและประชากรจะมีอายุยืนยาวกว่าการคิดโรคแบบติดต่อ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างอายุประชากร (องค์กรประชากรผู้สูงอายุโลก World Population Ageing, 2007: 20-21)

4. ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศ

เกื้อ วงศ์บุญสิน ได้ชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในลักษณะที่สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นนั้นมิได้มีเพียงผลกระทบต่อตัวผู้สูงอายุเองเท่านั้น ยังมีผลกระทบต่อธุรกิจและสังคมอีกด้วย และได้แสดงความกังวลต่อสิ่งที่เรียกว่า "วิกฤต 1 : 2 : 4" หรือสังคมที่คนรุ่นหลาน 1 คนดูแลพ่อแม่ 2 คน และดูแลรุ่นปู่ตายาย 4 คน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรส่งผลให้ครอบครัวในอนาคตมีแนวโน้มเล็กลงเรื่อยๆ รวมไปถึงผลที่มีต่อการเตรียมการเงินนโยบายของรัฐบาลด้านต่างๆ (เกื้อ วงศ์บุญสิน, 2549: 3-4)

วรเวศม์ สุวรรณระดา กล่าวว่า มีผลกระทบต่อตลาดเงินตราลดทุนเกิดขึ้นเนื่องจากผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะไม่เสี่ยงต่อการลงทุน การถือครองทรัพย์สินในภาพรวมก็เน้นหนักไปที่สินทรัพย์ปลอดภัย ความเสี่ยง นอกจากนี้ การเปลี่ยนโครงสร้างประชากร ยังมีผลกระทบต่อภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมด้วย เช่น เมื่อประชากรรุ่นเบบี้บูมมีอายุถึงอายุเกษียณ ภาคธุรกิจมีความจำเป็นต้องปรับตัวอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้าง เงินเดือน และระดับฝีมือแรงงานในภาพรวมขององค์กร (วรเวศม์ สุวรรณระดา, 2553: 6-8)

สมประวิณ มันประเสริฐ กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากรในประเทศที่มีอัตราการเกิดต่ำมีผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว เนื่องจากการลดลงของกำลังแรงงานซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ โดยภาวะการขาดแคลนแรงงานจะทำให้ค่าแรงมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น และก่อให้เกิดแรงกดดันทางด้านเงินเฟ้อได้

ทางด้านอุปสงค์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสังคมผู้สูงอายุกับระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคครัวเรือนขึ้นอยู่กับรายได้ของบุคคลเป็นหลัก และรูปแบบของการใช้จ่ายของกลุ่มผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากรูปแบบการใช้จ่ายของผู้บริโภควัยอื่น คือ รายจ่ายด้านสุขภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจทำให้ประเทศไทยหรือประเทศต่างๆต้องนำเข้าเวชภัณฑ์จากต่างประเทศมากขึ้นในอนาคต ใน

ระยะยาว ประเทศที่มีภาวะสังคมชราภาพมีความเสี่ยงที่จะประสบกับภาวะการออมและการลงทุนในประเทศที่ลดต่ำลง เนื่องจากกลุ่มประชากรที่เกษียณหรือเลิกทำงานแล้วจะใช้จ่ายจากการออมสะสม ทำให้ระดับการออมภาคครัวเรือนและการลงทุนของประเทศได้รับผลกระทบ

ด้านการคลังซึ่งเกี่ยวข้องกับรายรับ และรายจ่ายภาครัฐ สังคมที่มีจำนวนประชากรพ้นวัยทำงาน และเข้าสู่วัยชรามากขึ้นจะทำให้ฐานภาษีของประเทศให้มีฐานที่แคบลง ส่งผลต่อการจัดเก็บรายรับจากภาษีเงินได้ของภาครัฐ ในขณะที่ภาครัฐมีความต้องการใช้จ่ายมากขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายทางด้านสุขภาพ และการรักษาพยาบาล การเพิ่มสวัสดิการ และเงินสงเคราะห์ให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นนี้อาจนำไปสู่การขาดดุลงบประมาณ และการสะสมหนี้สาธารณะได้

ทางด้านอุปทาน การเป็นสังคมผู้สูงอายุอาจนำไปสู่ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการผลิต เนื่องจากอัตราการเกิดที่ต่ำและการชราภาพของแรงงานจะทำให้กำลังแรงงานในอนาคตมีจำนวนที่ลดลง และยังมีประชากรสูงอายุมากขึ้นเลยวัยกลางคนก็ยังมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานน้อยลง (สมประวิณ มันประเสริฐ, 2553: 9-13)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวไว้ว่าผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากประเทศที่เข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุ ได้แก่

4.1. ด้านการผลิตเมื่อโครงสร้างของประชากรเปลี่ยนไปมีสัดส่วนผู้สูงอายุมากขึ้นขณะที่มีวัยทำงานเท่าเดิมหรือลดลงจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการผลิต ทำให้การผลิตและกำลังแรงงานน้อยลงผลิตภาพการผลิตลดน้อยลงหรืออุปทานแรงงานลดลงซึ่งอาจจะส่งผลให้ค่าแรงสูงขึ้นได้หรือเกิดการขาดแคลนแรงงาน

4.2. ด้านการลงทุนและการออม เมื่อมีวัยผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการลงทุนน้อยลงวัยสูงอายุหรือวัยเกษียณขาดรายได้หรือมีรายได้ลดลงทำให้มีการออมลดลง ในขณะที่วัยที่ทำงานต้องรับภาระมากขึ้นส่งผลให้มีเงินออมน้อยลงและเงินลงทุนลดลง

4.3. ด้านผลผลิตหรือรายได้ประชาชาติ สัดส่วนผู้สูงอายุมากขึ้นทำให้รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลลดลง

4.4. ด้านการคลัง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มขึ้น ภาครัฐจำเป็นต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายทางด้านสาธารณสุข การแพทย์ บริหารสังคมแก่ผู้สูงอายุมากขึ้น และต้องเพิ่มงบประมาณรายจ่ายเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ยากไร้ถูกทอดทิ้งมากขึ้น ในขณะที่เก็บภาษีรายได้ลดลงเนื่องจากมีวัย

ผู้สูงอายุ ซึ่งไม่มีรายได้ในสัดส่วนที่มากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-04-01.html>)

5. วิเคราะห์นโยบายแผนการพัฒนาประเทศในการแก้ปัญหาผู้สูงอายุ

กุศล สุนทรธาดา กล่าวถึงประเทศไทยคล้ายกับประเทศต่างๆ ในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฮ่องกง และสิงคโปร์ ซึ่งระยะของการเปลี่ยนแปลงจากภาวะเจริญพันธุ์สูงมาสู่ระดับของภาวะเจริญพันธุ์ที่ต่ำกว่าระดับทดแทน ในประเทศญี่ปุ่นชี้ให้เห็นว่าปัญหานี้ส่งผลให้วัยแรงงานขาดแคลนเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งก็ตามรอยประสบการณ์ดังกล่าว ในประเทศไทยปัจจัยข้างต้นยังไม่ถึงขั้นวิกฤตนักถ้าในอนาคตไม่รีบแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็ยังคงทวีมากขึ้น ปัจจุบันภาวะเจริญพันธุ์ของประเทศไทยได้ลดลงมาต่ำกว่าระดับทดแทน เนื่องจากแรงจูงใจมากมายที่ทำให้สตรีวัยเจริญพันธุ์จำกัดจำนวนบุตรมากขึ้น ดังนั้นนโยบายในการลดอัตราการเจริญพันธุ์จึงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป เพราะประชาชนส่วนใหญ่เต็มใจที่จะมีบุตรน้อยลง เป็นผลมาจากเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับการบริการคุมกำเนิดที่มีอย่างแพร่หลาย ดังนั้นทางเลือกในการปรับเปลี่ยนนโยบายประชากรในอนาคตน่าจะมี 3 ทางคือ

5.1. เปลี่ยนจากการเน้นนโยบายเชิงปริมาณไปสู่คุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของประชากรมากขึ้นและทำกันอย่างจริงจัง เช่นการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และ 12 ปี การขยายโอกาสทางการศึกษาของเด็กในชนบท การพัฒนาทักษะและฝีมือแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนและการขยายการผลิตบัณฑิตสาขาที่ขาดแคลน เป็นต้น ในการดำเนินนโยบายประชากรนั้น อาจจะยกเลิกการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณคือการลดอัตราการเกิดสำหรับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งมีระดับภาวะเจริญพันธุ์ต่ำกว่าระดับทดแทนแล้ว แต่หันไปเน้นเป้าหมายทางด้านคุณภาพเพียงอย่างเดียว ยกเว้นประชากรบางกลุ่มที่ยังมีระดับภาวะเจริญพันธุ์สูงกว่าระดับทดแทนเท่านั้น โดยเฉพาะประชากรต่างวัฒนธรรม เช่น ชาวเขา และชาวมุสลิม เป็นต้น รวมทั้งกลุ่มประชากรที่ติดเชื่อเอคส์

5.2. การกำหนดระดับอัตราเจริญพันธุ์ระยะยาวไว้ที่ระดับทดแทน โดยการส่งเสริมให้ครอบครัวส่วนใหญ่มีบุตรเพียง 2 คน เพื่อไว้ทดแทนพ่อแม่ ซึ่งอัตราดังกล่าวนอกจากไม่ทำให้อัตราการเพิ่มของกำลังแรงงานลดลงรวดเร็วจนเกินไป จนทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่าง

รุนแรงและเพื่อชดเชยปัญหาที่เกิดจากสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุเพิ่มเร็วเกินไป ยังเป็นการรักษา ระดับการเพิ่มประชากรในอนาคตไม่ให้สูงมากเกินไป เพราะอัตราภาวะเจริญพันธุ์ดังกล่าวจะไม่ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้น (Zero Growth Population) ในปัจจุบันนี้ปัญหาที่พบเจอบอกที่จะถึงระดับภาวะเจริญพันธุ์ให้สูงขึ้นในเวลาอันสั้นจากประสบการณ์เกี่ยวกับการเพิ่มภาวะเจริญพันธุ์ (Pronatalist) และอัตราการสมรสทั้งในเยอรมันและสิงคโปร์ ก็พบว่าไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ แม้ว่ารัฐบาลจะมี โครงการให้สิ่งจูงใจอย่างมากมายก็ตาม

5.3. ปรับโครงการวางแผนครอบครัว เมื่อนโยบายประชากรเปลี่ยนจากการเน้นเป้าหมาย ของการลดลงของอัตราการเจริญพันธุ์มาเน้นเป้าหมายเชิงคุณภาพหรือกำหนดระดับอัตราเจริญพันธุ์ ที่ระดับทดแทน โครงการวางแผนครอบครัวของภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของการลดอัตราการเพิ่ม ประชากรในอดีตจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายเชิง คุณภาพควรจะต้องมีการดำเนินการดังนี้

5.3.1. โครงการที่เกี่ยวกับการรณรงค์หรือการกระตุ้นให้มีการใช้บริการวางแผน ครอบครัวที่เพิ่มขึ้นคงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ยกเว้นในกลุ่มของเป้าหมายที่ประชากรต่าง วัฒนธรรม ซึ่งยังมีระดับภาวะเจริญพันธุ์สูงอยู่และผู้คิดเชื่อเอดส์

5.3.2. เลิกการอุดหนุนผู้ใช้บริการที่อยู่ในพื้นที่มีภาวะเจริญพันธุ์ลดต่ำลงมาแล้ว หรือกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดเก็บค่าบริการวางแผนครอบครัวให้ใกล้เคียงกับต้นทุนที่ แท้จริง (Full cost) มากขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับภาระค่าใช้จ่ายบางส่วนของภาครัฐมากขึ้น

5.3.3. ควรปรับปรุงรูปแบบของการให้บริการวางแผนครอบครัว โดยการ สอดแทรกโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตของครอบครัว ประชากรศึกษา เพศศึกษา และความรู้ เกี่ยวกับโรคเอดส์ให้มากขึ้น แทนการรณรงค์ให้มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น แม้ว่าโครงการดังกล่าวอาจจะ ให้ประโยชน์ในด้านสวัสดิการสังคมมากกว่าที่จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับภาวะเจริญพันธุ์ก็ ตาม แต่ก็เป็นการเพิ่ม คุณภาพของการมีชีวิตคู่ หรือคุณภาพของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพ ของประชากรเด็กที่จะเกิดมาในอนาคต

5.3.4. เพิ่มประสิทธิภาพของการวางแผนครอบครัว โดยเฉพาะการตั้งครรภ์ไม่พึง ประสงค์ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการวางแผนครอบครัวในกลุ่มผู้มีปัญหาเรื่องโรคติดต่อ

5.3.5. สนับสนุนนโยบายเกี่ยวกับสวัสดิการครอบครัว โดยการร่วมมือกับองค์กรเอกชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อช่วยให้สตรีที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านในขณะที่ลูกยังเล็กอยู่ โดยเปิดสถานรับเลี้ยงเด็กมากขึ้น โดยรัฐอาจจะให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บุคลากร และอุปกรณ์ เป็นต้น

จุดเปลี่ยนนโยบายประชากรของประเทศไทยในทศวรรษหน้า คือเน้นการเพิ่มคุณภาพประชากรทั้งทางการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะของประชากร เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ในขณะเดียวกันก็ยังรักษาระดับภาวะเจริญพันธุ์ไว้ในระดับทดแทนเพื่อป้องกันไม่ให้อัตราการเพิ่มของผู้สูงอายุและอัตราการลดลงของประชากรวัยแรงงานรวดเร็วเกินไป โดยปรับรูปแบบการวางแผนครอบครัวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งขยายการศึกษาภาคบังคับ เพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต (กุศล สุนทรธาดา, 2538: 9-14)

บทที่ 3

วิธีการศึกษาและดำเนินงาน

การศึกษาในบทนี้ กล่าวถึงวิธีการศึกษาและดำเนินงาน ซึ่งทำให้ทราบรูปแบบของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ของผู้วิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. แหล่งที่มาของข้อมูล
3. การจัดทำแหล่งข้อมูล
4. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล
5. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรสาขารัฐประชาชนจีนข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มาจากเอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงาน และเอกสารต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาไทย ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ได้เก็บรวบรวมไว้แล้ว เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ ข้อมูลประชากรและการคาดประมาณประชากรของประเทศและภูมิภาคทั่วโลก กระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนข้อมูลจากห้องสมุดของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดแห่งชาติ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลที่นำเชื่อถือ ที่สามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาข้อมูล นำไปวิเคราะห์ สรุป และอภิปราย

2. แหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษานี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งจากหนังสือ บทความ สารนิพนธ์ ข่าว รายงานวิจัย สถิติจากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ รวมทั้งแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานราชการ และสถาบันต่างๆ ดังนี้

1. หอสมุดวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. หอสมุดปริทัศน์ มณเฑียรฯ ศูนย์ท่าพระจันทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
5. กระทรวงการต่างประเทศ
6. รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ต่างๆ

3. การจัดทำแหล่งข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้นำข้อมูลทั้งหมดมาเรียบเรียงตามขอบเขตการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ โดยนำข้อมูลที่ได้แยกตามจุดประสงค์ของการศึกษาแล้วนำมาวิเคราะห์ตามจุดประสงค์ต่างๆ โดยข้อมูลบางส่วนผู้วิจัยได้นำมาจัดทำข้อมูลใหม่ เพื่อใช้ในการคำนวณตามวิธีการทางสถิติ

4. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างประชากรชาวจีน

พิจารณาข้อมูลสถิติประชากรสาธาณรัฐประชาชนจีน ที่ได้ข้อมูลจากหนังสือสถิติแห่งประชาชาติสาธาณรัฐประชาชนจีน และสถิติจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อออนไลน์เว็บไซต์ต่างๆ แล้วนำมาคิดเป็นร้อยละ และตัวเลขดัชนีซึ่งจะแสดงผลในรูปของกราฟ

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุ

พิจารณาข้อมูลจากสถิติประชากร รายงานประจำปี ข่าว ที่ได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นแนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุในประเทศจีนได้อย่างมีเหตุมีผล และชัดเจนที่สุด

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธาณรัฐประชาชนจีน

พิจารณาข้อมูลจากข่าว หนังสือ บทความ รายงานวิจัย ข้อมูลจากแหล่งต่างๆผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์เว็บไซต์ต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจภายในประเทศสาธาณรัฐประชาชนจีน

5. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา

1. คอมพิวเตอร์
2. โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Word
3. โปรแกรมสำเร็จรูป Internet Explorer
4. โปรแกรมสำเร็จรูป Adobe Reader

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

4.1. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.2. เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.3. เพื่อศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

4.1. โครงสร้างประชากรประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประการแรก จำนวนและสัดส่วนประชากรในปี 2002 – 2016 ซึ่งจำแนกออกเป็นจำนวนประชากรเพศชาย ประชากรเพศหญิง ประชากรในเมืองและชนบท ดังตารางที่ 1

ตารางแสดงข้อมูลที่ 1 จำนวนประชากรสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปีค.ศ. 2004 - 2016

(ต่อจำนวนประชากร 10000 คน)

ปี	จำนวนประชากรทั้งหมด (ต่อปี)	เพศ				การอยู่อาศัย			
		เพศชาย		เพศหญิง		เมือง		ชนบท	
		จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร
2002	135404	69395	51.25	66009	48.75	71182	52.57	64222	47.43
2003	136072	69728	51.24	66344	48.76	73111	53.73	62961	46.27

ปี	จำนวนประชากรทั้งหมด (ต่อปี)	เพศ				การอยู่อาศัย			
		เพศชาย		เพศหญิง		เมือง		ชนบท	
		จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร	จำนวนประชากร	สัดส่วนประชากร
2004	129988	66976	51.52	63012	48.48	54283	41.76	75705	58.24
2005	130756	67375	51.53	63381	48.47	56212	42.99	74544	57.01
2006	131448	67728	51.52	63720	48.48	58288	44.34	73160	55.66
2007	132129	68048	51.50	64081	48.50	60633	45.89	71496	54.11
2008	132802	68357	51.47	64445	48.53	62403	46.99	70399	53.01
2009	133450	68647	51.44	64803	48.56	64512	48.34	68938	51.66
2010	134091	68748	51.27	65343	48.73	66978	49.95	67113	50.05
2011	134735	69068	51.26	65667	48.74	69079	51.27	65656	48.73
2012	135404	69395	51.25	66009	48.75	71182	52.57	64222	47.43
2013	136072	69728	51.24	66344	48.76	73111	53.73	62961	46.27
2014	136782	70079	51.23	66703	48.77	74916	54.77	61866	45.23
2015	137604	-	-	-	-	77948	56.60	-	-
2016	138012	-	-	-	-	79996	57.90	-	-

จากตารางที่ 1 จำนวนประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนในแต่ละปีประชากรจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันประชากรจีนมีจำนวนประมาณ 1,380,000,000 คน เป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก และประชากรเกินครึ่งประเทศเริ่มอาศัยหรือเข้ามาทำงานในตัวเมืองมากขึ้น จากปีค.ศ. 2012 ถึง ปีค.ศ. 2009 ยังมีผู้คนอาศัยอยู่ในชนบทอยู่จำนวนมาก แต่ในช่วงปีค.ศ. 2009 เป็นต้นไป เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานและอาศัยอยู่ในตัวเมือง เนื่องจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีขนาดใหญ่จึงทำให้เศรษฐกิจและความเจริญไม่สามารถเข้าไปทั่วทุกมณฑลได้ ส่วนใหญ่จึงย้ายไปอาศัยอยู่ที่เมืองหลวงปักกิ่ง, เมืองเขตเศรษฐกิจพิเศษได้แก่ กว่างโจว จูไห่ ซานโถว เซินเจิ้น และเมืองท่าเรือหรือเมืองที่ติดทะเลได้แก่ เมืองเทียนจิน เมืองซานตง เมืองฟู่เจี้ยน เพราะเป็นเมืองที่เจริญมีอุตสาหกรรม, โรงงานขนาดใหญ่, ธุรกิจการค้าส่งออก และสิ่งทออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้คนจึงได้อพยพไปอยู่ในตัวเมืองมากขึ้น ในด้านของเรื่องเพศนั้น เนื่องจากเรื่องเพศมีความเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงทำให้เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นในอดีตประชากรจีนส่วนใหญ่จะนิยมลูกผู้ชายมากกว่า แต่ปัจจุบันนี้ชาวจีนได้ยอมรับลูกผู้หญิงมากขึ้น สัดส่วนของประชากรเพศหญิงเริ่มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จุดนี้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างประชากรจีนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความเชื่อ, จำนวนของประชากร, กฎเกณฑ์ และความคิด ซึ่งส่งผลดีต่อด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประการที่ 2 โครงสร้างประชากรกับการเปลี่ยนแปลง การเกิด การตาย และการอพยพย้ายถิ่นฐาน

โครงสร้างประชากรเรื่องของการเกิด การตายนั้นเป็นปัจจัยตามธรรมชาติ ซึ่งอัตราการเกิดและการตายสามารถนำข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1987 – 2014 มาวิเคราะห์เนื้อหา เนื่องจากอัตราการเกิด การตายบอกข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเรื่องจำนวนประชากรในแต่ละปีได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งในแต่ละปีมีอัตราการเกิด และการตายบอกอย่างชัดเจน ดังตารางที่ 2

ตารางแสดงข้อมูลที่ 2 อัตราการเกิด การตาย และอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ

(%)

ปี	อัตรา การเกิด	อัตรา การตาย	อัตราการเพิ่มตาม ธรรมชาติ	ปี	อัตรา การเกิด	อัตรา การตาย	อัตราการเพิ่มตาม ธรรมชาติ
1987	23.33	6.72	16.61	2005	12.40	6.51	5.89
1988	22.37	6.64	15.73	2006	12.09	6.81	5.28
1989	21.58	6.54	15.04	2007	12.10	6.93	5.17
1990	21.06	6.67	14.39	2008	12.14	7.06	5.08
1991	19.68	6.70	12.98	2009	11.95	7.08	4.87
1992	18.24	6.64	11.60	2010	11.90	7.11	4.79
1993	18.09	6.64	11.45	2011	11.93	7.14	4.79
1994	17.70	6.49	11.21	2012	12.10	7.15	4.95
1995	17.12	6.57	10.55	2013	12.08	7.16	4.92
1996	16.98	6.56	10.42	2014	12.37	7.16	5.21

ที่มา <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

จากตารางที่ 2 การเกิดมีอัตราที่ลดลงอย่างรวดเร็ว อัตราการเกิดที่สูงที่สุดอยู่ช่วงปี ค.ศ. 1987 มีอัตราการเกิดอยู่ที่ 23.33 เปอร์เซนต์ และต่ำสุดอยู่ในปี ค.ศ. 2010 มีอัตราการเกิดอยู่ที่ 11.90 เปอร์เซนต์ ปัจจุบันนี้ อัตราการเกิดคาดว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากรัฐบาลได้ผ่อนผันนโยบายเรื่องลูกคนเดียว เพื่อปรับปรุงการพัฒนาประชากรอย่างสมดุล และแก้ไขปัญหาประชากรสูงวัยเพิ่มขึ้น สังเกตได้ว่าตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 เป็นต้นมาอัตราการเกิดนั้นจาก 12.08 เปอร์เซนต์ เพิ่มขึ้นเป็น 12.37 เปอร์เซนต์ ส่วนอัตราการตายนั้นปัจจุบันนี้เรียกว่าการเปลี่ยนแปลงน้อยหรือคงที่ เนื่องจากผู้คนมีอายุที่ยืนยาวมากขึ้นเนื่องด้วยจากการ การแพทย์ และวิทยาศาสตร์มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้คนจึงมีอายุยืนยาวและสุขภาพแข็งแรงขึ้น จากปีค.ศ. 2013 และ 2014 มีอัตราการตายคงที่ และตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 เป็นต้นมา อัตราการตายเพิ่มขึ้นเพียง 0.01 เท่านั้น เรียกว่าประชากรมีการรักษาสุขภาพและมีอายุที่ยืนยาวมากขึ้น จนนำไปสู่สังคมผู้สูงอายุ

ประการที่ 3 จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ

จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุนั้นถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญมากในการศึกษาทางด้านประชากร ซึ่งจะนำข้อมูลในปี ค.ศ. 2014 มาพิจารณาเปรียบเทียบประชากร โดยจำแนกตามอายุกลุ่มละ 5 ปี ดังตารางที่ 3

ตารางแสดงข้อมูลที่ 3 จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ ในปีค.ศ. 2014

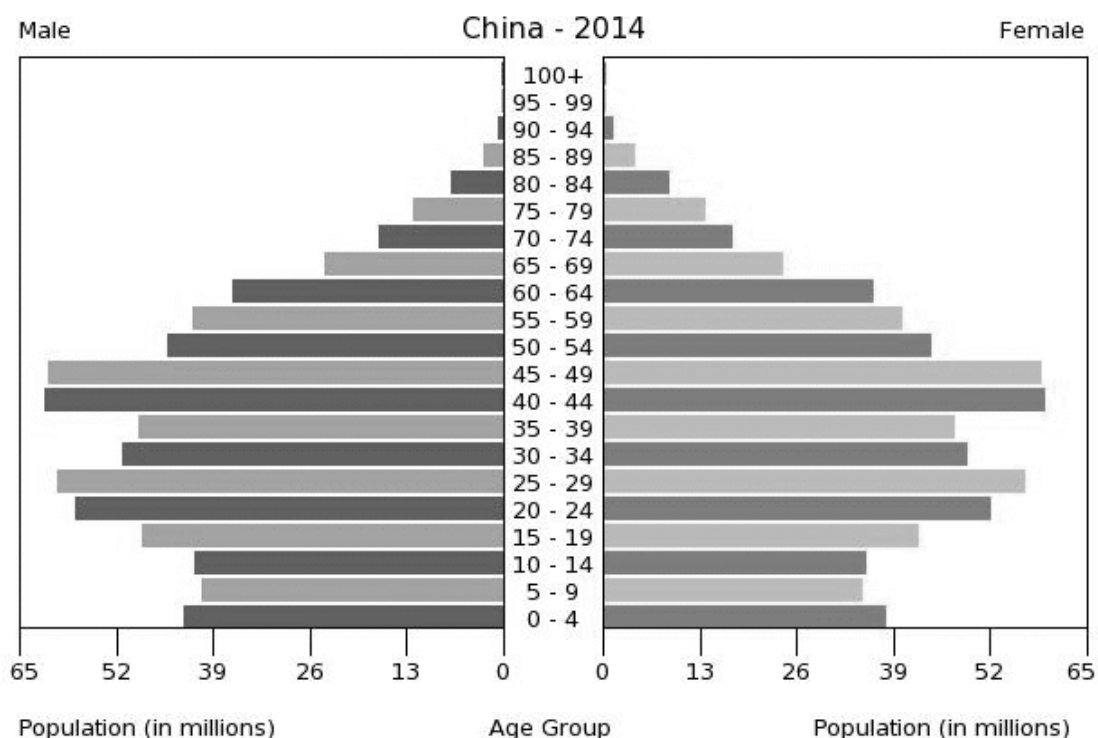
(จากการสุ่มตัวอย่าง 0.822 %)

อายุ	ประชากร (คน)	เพศ		เปอร์เซ็นต์ของ ประชากรทั้งหมด	เพศ	
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง
35-39	81792	41761	40032	7.27	3.71	3.56
40-44	101959	52086	49873	9.07	4.63	4.44

อายุ	ประชากร (คน)	เพศ		เปอร์เซ็นต์ของ ประชากรทั้งหมด	เพศ	
		ชาย	หญิง		ชาย	หญิง
45-49	99249	50455	48795	8.83	4.49	4.34
50-54	66409	33781	32628	5.91	3.00	2.90
60-64	61608	30781	30826	5.48	2.74	2.74
70-74	29133	14528	14606	2.59	1.29	1.30
75-79	21330	10179	11151	1.90	0.91	0.99
80-84	13289	5987	7302	1.18	0.53	0.65
85-89	5604	2244	3360	0.50	0.20	0.30
90-94	1757	581	1175	0.16	0.05	0.10
95+	347	106	241	0.03	0.01	0.02

ที่มา จาก <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>

กราฟแสดงข้อมูลที่ 1 จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ ในปีค.ศ. 2014

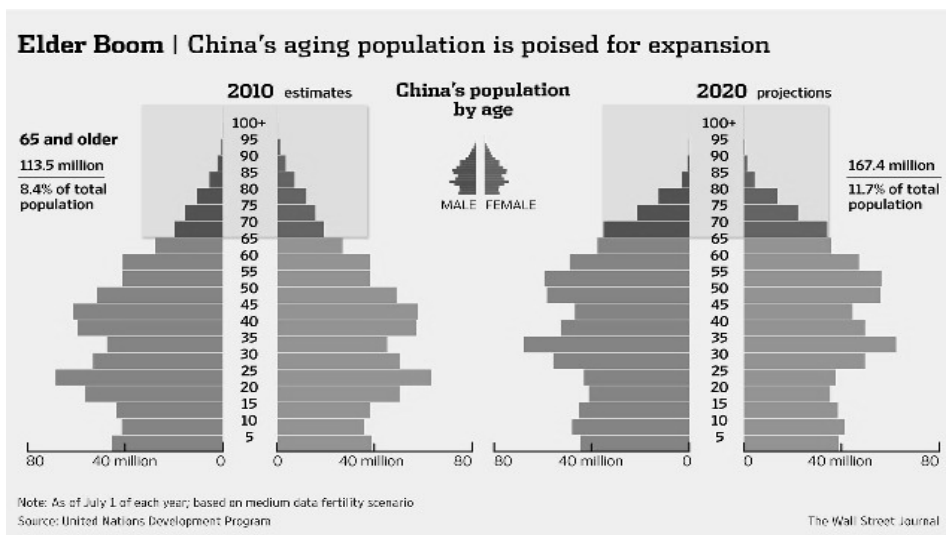

ที่มา http://www.indexmundi.com/china/age_structure.html

จากตารางที่ 3 จำนวนประชากรที่มีมากที่สุด ได้แก่ ช่วงอายุโดยประมาณ 40 – 44 ปี ซึ่งในอีก 20 ปีข้างหน้า หรือ ปี ค.ศ. 2034 จะมีผู้สูงอายุมากที่สุดในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งสูงถึง 9.07 เปอร์เซ็นต์ ผู้สูงอายุหรือผู้ที่เกษียณอายุราชการที่อายุ 60 ปีขึ้นไป มีเปอร์เซ็นต์มากถึง 15.55 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว และประชากรมีอายุที่ยืนยาวขึ้น เนื่องด้วยวิวัฒนาการความรู้ต่าง ๆ ทำให้ประชากรได้รับผลประโยชน์ไปในตัว ในปี ค.ศ. 2014 นั้นประชากรทั้งหมดมีอายุขัยโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 36.7 ปี ผู้ชายจะมีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 35.8 ปี ส่วนผู้หญิงจะมีอายุขัยอยู่ที่ 37.5 ปี เนื่องจากผู้หญิงจะมีอายุที่ยืนยาวกว่าผู้ชาย โดยเพศหญิงตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไปจะมีจำนวนมากกว่าเพศชาย โดยจะเห็นได้อย่างชัดเจนในช่วงอายุ 80 – 89 ปี รวมกันแล้วมีเปอร์เซ็นต์ต่างจากเพศชายสูงถึง 0.22 เปอร์เซ็นต์

4.2. วิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

กราฟแสดงข้อมูลที่ 2 แนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีนช่วงปีค.ศ. 2010–2020

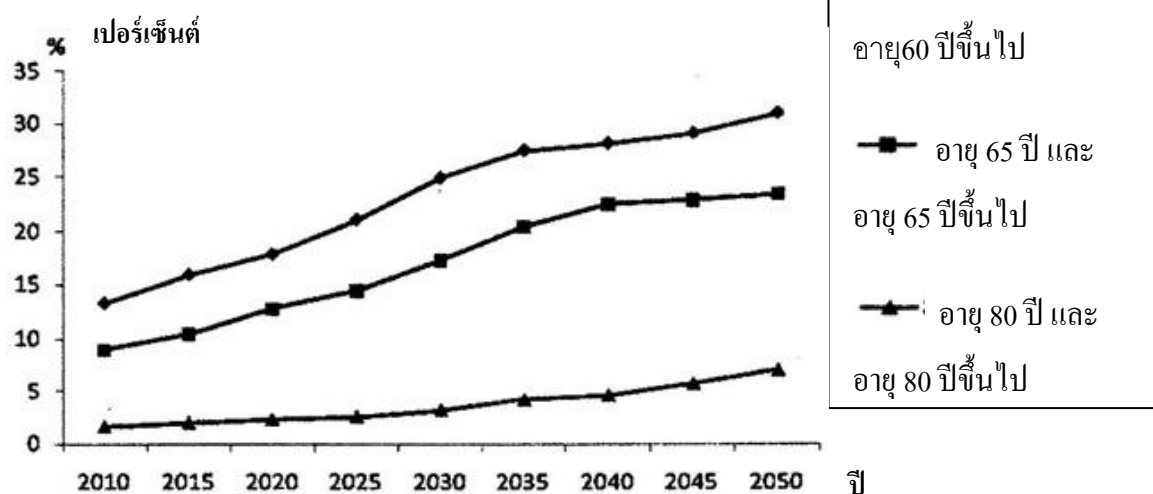

ที่มา <http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/images/20150121%202.jpg>

หมายเหตุ กราฟแสดงข้อมูลที่ 2 เป็นการคาดคะเนแนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุในช่วงปีค.ศ. 2010 – 2020 เท่านั้น

กราฟแสดงข้อมูลที่ 3 แนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีนช่วงปี

ค.ศ. 2010 – 2050

ที่มา http://www.rky.org.cn/cn/news/2011-12/19/news_11789.html

หมายเหตุ กราฟแสดงข้อมูลที่ 3 เป็นการคาดคะเนแนวโน้มการเกิดประชากรผู้สูงอายุในช่วงปีค.ศ. 2010 – 2050 เท่านั้น

จากกราฟที่ 1 แสดงการคาดคะเนแนวโน้มของผู้สูงอายุในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน คาดว่าอีก 20 ปีข้างหน้าเปอร์เซ็นต์ผู้สูงอายุอาจสูงถึง 20 เปอร์เซ็นต์ และคาดว่าผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นสูงเรื่อยๆ เนื่องจากปีค.ศ. 1982 ได้มีนโยบายบุตรเพียงคนเดียว ทำให้ประชากรเด็กแรกเกิดลดน้อยลง ประชากรผู้สูงอายุมีอายุขัยยืนยาวมากขึ้น เนื่องด้วยการแพทย์และวิทยาศาสตร์ได้พัฒนาไปอย่างก้าวไกล และปัจจุบันนี้ผู้คนได้รับการศึกษาที่ดีขึ้น จึงมีแนวความคิดแบบใหม่คือมีลูกมากคือความยากจน จนนำไปสู่สังคมผู้สูงอายุ และคาดว่าสังคมผู้สูงอายุนี้อาจเกิดขึ้นกับทุกประเทศทั่วโลก

4.3. เพื่อศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

สังคมผู้สูงอายุคาดว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้เกิดผลกระทบกับประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อสามารถนำมาเป็นประโยชน์แก่การวางแผนการควบคุมประชากรได้เป็นอย่างดี หรือในด้านต่าง ๆ ได้

ตารางแสดงข้อมูลที่ 4 ผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัญหาประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
1. ปัญหาทางด้านการผลิต	สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะสัดส่วนของวัยทำงานลดลงส่งผลกระทบต่อการผลิต ทำให้ได้ผลผลิตน้อยลง
2. ปัญหาทางด้านแรงงานต่างด้าว	ขาดแคลนแรงงาน จึงเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามาในภายในประเทศ อาจส่งผลให้ค่าแรงสูงขึ้นได้ด้วย
ปัญหาประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

<p>3. ปัญหาเรื่องสวัสดิการทางสังคมแก่ประชากรผู้สูงอายุ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลต้องเพิ่มเงินจำนวนมากในส่วนนี้ให้แก่ผู้สูงอายุ ได้แก่ เงินหลังเกษียณ เงินเบี้ยเลี้ยงแก่ผู้ที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น - สถานที่สาธารณะต้องเอื้อเพื่อแก่ผู้สูงอายุมากขึ้น ได้แก่ การแพทย์ บ้านพักคนชรา เป็นต้น <p>จึงทำให้ภาครัฐต้องเพิ่มเงินส่วนนี้ขึ้นเพื่อดูแลผู้สูงอายุในประเทศตนเอง เพราะผู้สูงอายุไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ แต่ถ้ายังไม่สามารถแก้ปัญหาจุดนี้ได้ นั่น อาจนำไปสู่การเกิดวิกฤติหนี้ เช่นประเทศ กรีซ ได้</p>
<p>4. ปัญหาทางด้านรายได้ประชาชาติ</p>	<p>เนื่องจากผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานได้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือทำให้รายได้ประชาชาติลดลง และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลลดลง</p>
<p>5. ปัญหาเงินสะพัดออกนอกประเทศ</p>	<p>เพราะผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณมีเงินเก็บจำนวนมาก มีเวลาพักผ่อน และมีเวลาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จึงได้ออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ดังนั้นเงินจำนวนมากจึงได้สะพัดออกไปยังต่างประเทศมากกว่า</p>
<p>6. ปัญหาด้านการออมเงินและลงทุน</p>	<p>ผู้สูงอายุในวัยเกษียณไม่มีงานและขาดรายได้ จึงทำให้การลงทุน และการออมเงินลดลง ผลที่เกิดขึ้นคือธนาคาร ไม่มีเงินหมุนจำนวนมาก</p>

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

บทนี้จะนำเสนอผลสรุปของข้อมูลเกี่ยวกับประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแยกสรุปผลการศึกษาและการวิเคราะห์ออกเป็น 3 วัตถุประสงค์ คือ

5.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

5.2 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

5.3 เพื่อศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

5.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศที่มีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากที่สุดในโลก ซึ่งทำให้รัฐมีเวลาน้อยในการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับโครงสร้างประชากร จนนำไปสู่การเกิดสังคมผู้สูงอายุภายในประเทศ ดังนั้นประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการเตรียมตัวรับมืออย่างมากในด้านเศรษฐกิจสำหรับการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากร ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นยังเป็นประเทศที่มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดในโลกในอีกสองสามทศวรรษหน้า (United Nations , 1995 : Population Ageing and Development) ทั้งนี้จำนวนประชากรจีนนั้นได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น คือ

5.1.1. จำนวนบุตรที่เป็นเพศหญิงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้เชื่อว่าประชากรจีนได้รับการศึกษาหรือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

5.1.2. ประชากรจีนนิยมย้ายถิ่นฐานมาอยู่เมืองที่เจริญทั้งทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี การเกิดบุตรมีจำนวนน้อยลงในช่วงมีนโยบายลูกคนเดียว แต่ช่วงหลังมานั้นจำนวนการเกิดบุตรก็เริ่มเพิ่มขึ้น

5.1.3. อายุขัยเฉลี่ยของประชากรจีนสูงขึ้น โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่อายุ 36 ปีโดยประมาณ แต่ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป เพศหญิงจะมีจำนวนมากกว่า เพราะเพศหญิงจะมีอายุที่ยืนยาวกว่า

5.1.4. ประชากรจีนมีคุณภาพชีวิตที่ขึ้นเนื่องมาจาก ได้รับการศึกษา การแพทย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ได้รับการพัฒนา จึงทำให้ประชากรจีนมีจำนวนมาก และมีอายุขัยเฉลี่ยที่ค่อนข้างพอดี

5.2 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มที่ทำให้เกิดประชากรผู้สูงอายุของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

การเปลี่ยนแปลงของประชากรผู้สูงอายุของประชากรสาธารณรัฐจีนนั้น จากกราฟแสดง ข้อมูลจะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในปีค.ศ. 2050 อาจมีประชากรผู้สูงอายุเพิ่มสูงถึง 20 เปอร์เซ็นต์ ทำให้ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าสู่วิกฤตสังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ปัจจัยเนื่องมาจาก

5.2.1. สาธารณรัฐประชาชนจีนมีนโยบายควบคุมการกำเนิดบุตรตั้งแต่ปีค.ศ. 1982 - 2015 ทำให้จำนวนประชากรไม่เพิ่มขึ้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจชาติ ในปีค.ศ. 2016 จึงได้ยกเลิกนโยบายนี้เพื่อให้ประชากรมีบุตรได้เพิ่มขึ้น

5.2.2. การแพทย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนา และวิจัยผลไปในทิศทางที่ดี ทำให้อายุขัยเฉลี่ยของประชากรเพิ่มขึ้น ประชากรมีสุขภาพที่ดี

5.2.3. เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ก้าวไกล เกิดการวิจัยและพัฒนาความรู้เดิม และเกิดการพัฒนาคำรู้ใหม่ๆขึ้นมามาก จึงทำให้ประชากรได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

5.2.4. ปัจจุบันนี้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาที่ดีแล้ว ทำให้มีแนวความคิดเรื่องมีลูกมากคือความยากจน มีการศึกษาเรื่องการป้องกันควบคุมการกำเนิดบุตร ทำให้ความคิดที่อยากมีบุตรก็ลดลงเช่นกัน

5.3. เพื่อศึกษาผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของสาธารณรัฐประชาชนจีนในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในหลายๆด้าน ทั้งปัญหาทางด้านการผลิต แรงงานต่างด้าว

สวัสดิการผู้สูงอายุ ไปจนถึงการเงินภายในประเทศและนอกประเทศ ทำให้ภาครัฐต้องแก้ไขปัญหา
โดยการวางแผนพัฒนาชาติและแผนการลงทุนที่สอดคล้องกับโครงสร้างประชากรสาธารณสุข
ประชาชนจีนที่กำลังเปลี่ยนไป

(สมประวิณ มันประเสริฐ, 2550 : <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief>)

5.3.1. ปัญหาทางด้านการผลิต ปัจจุบันนี้สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างมาก ขณะวัย
ทำงานลดลงส่งผลกระทบต่อการผลิต ดังนั้นมีผลกระทบต่อแรงงานค่อนข้างมาก ทำให้ได้
ไม่มีประชากรแทนที่ ส่งผลให้ผลผลิตน้อยลง

5.3.2. ปัญหาทางแรงงานต่างด้าว ประเทศสาธารณสุขรัฐประชาชนจีนเกิดสังคม
ผู้สูงอายุจึงทำให้ไม่มีแรงงานทดแทน ขาดแคลนแรงงาน จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าว
เข้ามาภายในประเทศ อาจส่งผลให้มีค่าแรงที่สูงขึ้นได้ด้วย

5.3.3. ปัญหาเรื่องสวัสดิการทางสังคมแก่ประชากรผู้สูงอายุ ทุกวันนี้ทุกคนรู้ว่า
จำนวนประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนมาก ทำให้ภาครัฐต้องเพิ่มสวนสาธารณะ บ้านพักคนชรา เงิน
เกษียณ เงินเบี้ยเลี้ยงของผู้สูงอายุก็ต้องเพิ่มสูงขึ้นไปด้วย การบริการแก่ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุ
มาก ค่าใช้จ่ายการรักษาทางการแพทย์หรือ การบริการดูแลในบ้านพักคนชราที่จะเพิ่มมากตามอายุ
ดังนั้นผู้คนในสังคมต้องช่วยกันเอาใจใส่แก่คำเรียกร้องนี้ เพื่อให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีความสุขมาก
ยิ่งขึ้น

5.3.4. ปัญหาทางด้านรายได้ประเทศชาติ คาดว่าในระหว่างศตวรรษที่ 21
ประชากรผู้สูงอายุจะอยู่ในจุดที่สูงที่สุด ถ้ามองผลการเติบโตของเศรษฐกิจในระยะยาว การเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือทำให้รายได้ประชาชาติลดลง และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคล
ลดลง เนื่องจากผู้สูงอายุไม่สามารถทำงานได้ และแรงงานลดลงซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต

5.3.5. ปัญหาเงินสะพัดออกนอกประเทศ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีเงินเก็บ
จำนวนมากหลังวัยเกษียณ มีเวลาพักผ่อนและมีเวลาท่องเที่ยวจึงได้ออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ
ดังนั้นเงินจำนวนมากจึงได้สะพัดออกไปยังต่างประเทศมากกว่า

5.3.6. ปัญหาด้านการออกเงินและการลงทุน ผู้สูงอายุในวัยเกษียณไม่มีงานทำ และ
ขาดรายได้ จึงทำให้การลงทุนทางเศรษฐกิจ และการออมเงินในธนาคารลดน้อยลง ผลกระทบที่
เกิดขึ้นคือธนาคารไม่มีเงินจำนวนมากหมุนใช้ภายในระบบเศรษฐกิจของประเทศตน

สรุป

ดังที่ได้นำเสนอไปข้างต้นว่า ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนทางโครงสร้างประชากรเกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากหลายปัจจัยที่ทางรัฐของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้วางนโยบายควบคุมประชากร ทำให้ปัจจุบันนี้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แต่ยังไม่เทียบเท่ากับประเทศอื่นๆ แต่คาดว่าในอีก 20-30 ปีข้างหน้า ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริง แต่ปัจจุบันนี้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายโดยการยกเลิกนโยบายมีบุตรเพียงคนเดียวกลายเป็นสามารถมีบุตรได้สองคน เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ เศรษฐกิจในประเทศและนอกประเทศ และทำให้ประชากรภายในประเทศมีความสอดคล้องกับโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้คนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีสวัสดิการที่รองรับ ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศดีขึ้น

2. ปัญหาที่พบในการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นภาษาจีน จึงทำให้ยากแก่การค้นหา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากอาจเกิดการผิดพลาดในด้านการแปลภาษา
2. วิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นมีไม่เพียงพอต่อการสังเคราะห์ข้อมูล
3. รูปแบบในการจัดเรียงหน้ามีมากเกินไป
4. เวลาในการทำวิจัยน้อยเกินไป

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เริ่มคิดหัวข้อการทำวิจัยไว้แต่แรก ๆ พร้อมกับหาข้อมูล เพื่อตรวจสอบได้ว่าหัวข้อที่เราทำนั้นมีข้อมูลเพียงพอต่อความต้องการในการทำวิจัยนั้น ๆ
2. ศึกษาภาษาที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัยให้เข้าใจมากที่สุด เพราะเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการทำวิจัยให้ออกมาสมบูรณ์แบบ

3. ศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เรารู้ข้อมูลจริง เป็นเรื่องที่คุ้นชินหรือใกล้ตัว และมีแหล่งข้อมูลให้ค้นหาที่มากเพียงพอ

บรรณานุกรม

ประเภทหนังสือและเอกสารตีพิมพ์

กฤตยา อาชวนิจกุล และปราโมทย์ ประสาทกุล. (2548). "ประชากรของประเทศไทย ณ พ.ศ.

2548". นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.

กุศล สุนทรธาดา. (2538). **จุดเปลี่ยนนโยบายประชากรประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

กองทุนสนับสนุนงานวิจัย.

เกื้อ วงศ์บุญสิน. (2549). **สังคมสว. (ผู้สูงวัย)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัฐวสุ โกยกุล. (2551). "การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงอายุของ

ญี่ปุ่น." สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นภาพร ชโยวรรณ และคณะ. (2533). "ประชากรผู้สูงอายุไทย : ลักษณะทางประชากรและสังคม

จากแหล่งข้อมูลทางการ". กรุงเทพฯ: สถาบันประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเลิศ เสียวประไพ. (2557). **ประชากรไทย อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต**. นครปฐม: สถาบันวิจัย

ประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.

ปราโมทย์ ประสาทกุล และปัทมา ว่าพัฒนางศ์. (2553). "ประชากรของประเทศไทย ณ พ.ศ. 2548".

นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.

ไพโรจน์วิบูลย์ธนสาร. (2555). "ทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีน". กรุง

ปักกิ่ง: สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ.

มัทนา พานานิรามัย และคณะ. (2552). "ประชากรวัยกลางคน : การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุ

ที่มีคุณภาพในสังคมผู้สูงอายุใน 10-20 ปี ข้างหน้า". ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2494). "ประชากรชาวไทย เล่มที่ 120 ตอนที่ 24". กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

ราชกิจจานุเบกษา. (2546). "ประชากรชาวไทย เล่มที่ 120 ตอนที่ 130 ก". กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

ลัคนา วัฒนชะวีระกุล. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลประชากร. เชียงใหม่: สันติภาพเพ็ชรรัตน์.

วรวุฒิ สุวรรณระดา. (2553). "การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
มหภาค". กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

วิทยากร เชียงกุล. (2547). เศรษฐกิจเงินในระบบเศรษฐกิจโลก. กรุงเทพฯ: สายธาร.

ศักดิ์ ผาสุกนิรันต์. (2514). ประชากร. กรุงเทพฯ: มงคลการพิมพ์.

สมประวิณ มั่นประเสริฐ. (2553). "การศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ประชากรที่มีต่อแบบแผนการบริโภคของครัวเรือนไทย ". กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สุชาดา ทวีสิทธิ์ และสวรัช บุญมานนท์. (2553). คุณค่าผู้สูงอายุในสายตาสังคมไทย.

นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.

สำนักพิมพ์ภาษาต่างประเทศ เปย์จิง. (1985). จากวัยเยาว์ถึงวัยชรา. เปย์จิง: ภาษาต่างประเทศ.

องค์กรประชากรผู้สูงอายุโลก World Population Ageing. (2550). "สถานการณ์ปัจจุบันของ

ผู้สูงอายุ". "ประชากรวัยกลางคน :การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพใน

สังคมผู้สูงอายุใน 10-20 ปี ข้างหน้า". ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Glascok, A., &Feinman, S. (1981). “**Social asset or social burden: Treatment of the aged in non-industrial societies.**In C. Fry (Ed.), **Dimensions: Aging, Culture, and health**”.

Hadley: MA Bergin & Garvey.

纽约. (2557). “**2014 年世界人口状况**”. 中国： 版权所有联合国.

ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงสาธารณสุข. “**ปัญหาผู้สูงอายุในประเทศไทย**”. เข้าถึงเมื่อ 22 กันยายน 2558. เข้าถึงได้

จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>.

กองทุนประชากรแห่งประชาชาติ United Population Fund. “**รูปแบบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง**

ประชากร”. เข้าถึงเมื่อ 22 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก [www.m-society.go.th/](http://www.m-society.go.th/article_attach/13344/17423.PDF)

[article_attach/13344/17423.PDF](http://www.m-society.go.th/article_attach/13344/17423.PDF).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. “**ผลกระทบประชากรผู้สูงอายุต่อเศรษฐกิจ**”. เข้าถึงเมื่อ

15 มีนาคม 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-04-01.html>.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. “**สังคมผู้สูงอายุ**”. เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก

<http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-04-01.html>.

วิไลพร สุตน์ไชนนทร์. (2533). “**ประชากรโลก : ประชากรไทย**”. เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2558.

เข้าถึงได้จาก <http://www.dentistry.kku.ac.th>.

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยจีน. “**การคาดการณ์ผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปีค.ศ. 2010-**

2020”. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/images/20150121%202.jpg>.

- สถาบันบุคลากรวิทยาศาสตร์ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. “การคาดการณ์ผู้สูงอายุของสาธารณรัฐประชาชนจีนจากปีค.ศ. 2010-2050”. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.rky.org.cn/c/cn/news/2011-12/19/news_11789.html.
- สำนักงานสถิติประชาชนแห่งชาติ. "จำนวนประชากรสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีค.ศ. 2014 – 2016". เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>.
- สำนักงานสถิติประชาชนแห่งชาติ. "ประชากรสาธารณรัฐประชาชนจีน". เข้าถึงเมื่อ 18 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn>.
- สำนักงานสถิติประชาชนแห่งชาติ. "จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุในปีค.ศ. 2014". เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>.
- สำนักงานสถิติประชาชนแห่งชาติ. "อัตราการเกิด การตาย และอัตราการเพิ่มตามธรรมชาติ". เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2014/indexeh.htm>.
- องค์การสหประชาชาติ United Nation : UN. "ค่านิยมผู้สูงอายุ". เข้าถึงเมื่อ 20 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-01.html>.
- CIA World Factbook. “จำนวนประชากรในแต่ละช่วงอายุ ในปีค.ศ.2014”. เข้าถึงเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2559. เข้าถึงได้จาก http://www.indexmundi.com/china/age_structure.html.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล

นางสาวอภิญญา ชัดตะวงษ์

วัน เดือน ปีเกิด

18 กรกฎาคม 2536

ที่อยู่

159 ถ.รามคำแหง ต.หัวเตี้ย อ.เมือง จังหวัด ตาก 63000

ประวัติการศึกษา

ปีการศึกษา	2555	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา จากโรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก
ปีการศึกษา	2555	เข้าศึกษาคณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ปีการศึกษา	2558	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัด นครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์บทความวิจัย

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นางสาวอภิญญา ชัดตะวงษ์

นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน

ชื่อสารนิพนธ์ ผลกระทบของประชากรผู้สูงอายุในประเทศสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมชาติ อุ๋น

ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา 159 ถ.รามคำแหง ต.หัวเดียด อ.เมืองตาก จังหวัด ตาก

63000

หมายเลขโทรศัพท์ 099-391-1202, 089-270-0075

ลิขสิทธิ์ของบทความวิจัยอันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา ๑๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน (.....)

(.....)

ลงนามผู้รับโอน (.....)

(.....)

วันที่...../...../.....

